

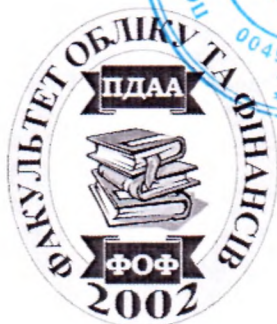
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

Затверджую:

Ректор академії, професор

В.І. Аранчій

«20» листопада 2017 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ
для вступу на основі освітньо-кваліфікаційного
рівня молодшого спеціаліста**

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» ступеня вищої освіти «Бакалавр» на 2018 рік

Програму підготували викладачі факультету обліку та фінансів:

Дорогань-Писаренко Л. О.	декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент; завідувач, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень
Дорошенко А. П.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень
Дорошенко О. О.	к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту
Мисник Т. Г.	к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, голова науково-методичної ради спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Розглянуто і затверджено науково-методичною радою спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» (протокол № 3 від 26 жовтня 2017 р.)

Голова науково-методичної ради,
к.е.н., доцент

_____ Т. Г. Мисник

ВСТУП

Для продовження навчання за ступенем вищої освіти «Бакалавр» спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» / напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» особи, які вступають на умовах перехресного вступу складають додаткове фахове випробування з фундаментальних економічних дисциплін:

- політекономія;
- статистика.

При складанні додаткового фахового випробування при перехресному вступі вступники повинні відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики молодшого спеціаліста з фінансів, банківської справи та страхування показати високий рівень фундаментальної економічної підготовки.

Молодший спеціаліст з фінансів, банківської справи та страхування повинен володіти вміннями у межах виконання типових завдань діяльності.

Ураховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності:

- вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах фінансової системи;
- обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру;
- забезпечувати організацію фінансової роботи суб'єкта господарювання;
- застосовувати методи економічного аналізу в процесі професійної діяльності;
- дотримуватися законів України та інших нормативних актів, що регулюють господарську діяльність суб'єкта господарювання;
- здійснювати планування своєї діяльності;
- здійснювати розрахунки по різного роду операціях;
- організувати власну справу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне додаткове фахове випробування передбачає виконання вступниками тестових завдань, які об'єктивно визначають їх рівень загальноєкономічної підготовки.

Системна перевірка знань з загальноєкономічних дисциплін, які вивчаються на рівні молодшого спеціаліста, охоплює перелік тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями.

Тестові завдання закритої форми складаються з двох компонентів:

а) запитальної (змістовної) частини;

б) 4 відповіді.

Оцінювання здійснюється за шкалою від 50 до 100 балів (табл. 1).

Таблиця 1

Відповідність балів фахових вступних випробувань шкалі 50-100

За 4-х бальною шкалою	За шкалою 50-100
2,00-2,06	51
2,07-2,12	52
2,13-2,18	53
2,19-2,24	54
2,25-2,30	55
2,31-2,36	56
2,37-2,42	57
2,43-2,48	58
2,49-2,54	59
2,55-2,60	60
2,61-2,66	61
2,67-2,72	62
2,73-2,78	63
2,79-2,84	64
2,85-2,90	65
2,91-2,96	66
2,97-3,02	67
3,03-3,08	68
3,09-3,14	69
3,15-3,20	70
3,21-3,26	71
3,27-3,32	72
3,33-3,38	73
3,39-3,44	74
3,45-3,50	75

За 4-х бальною шкалою	За шкалою 50-100
3,51-3,56	76
3,57-3,62	77
3,63-3,68	78
3,69-3,74	79
3,75-3,80	80
3,81-3,86	81
3,87-3,92	82
3,93-3,98	83
3,99-4,04	84
4,05-4,10	85
4,11-4,16	86
4,17-4,22	87
4,23-4,28	88
4,29-4,34	89
4,35-4,40	90
4,41-4,46	91
4,47-4,52	92
4,53-4,58	93
4,59-4,64	94
4,65-4,70	95
4,71-4,76	96
4,77-4,82	97
4,83-4,88	98
4,89-4,94	99
4,95-5,00	100

Для кожного вступника передбачається 50 тестових завдань. По кожному завданню передбачається 4 варіанти відповіді, з яких вступник повинен обрати правильну. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, які вступник може набрати за виконання тестових завдань становить 100 балів.

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, які при складанні додаткового фахового випробування отримали не менше 68 балів. Додаткове фахове випробування оцінюється як «зараховано» або «не зараховано».

Тривалість додаткового фахового випробування – 1 година.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ В РОЗРІЗІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ДИСЦИПЛІНА «ПОЛІТЕКОНОМІЯ»

Тема 1. Предмет і методполітичної економії.

Виникнення та етапи розвитку політичної економії. Розвиток економічної думки в Україні. Предмет політичної економії. Тлумачення предмета політичної економії різними школами. Економічна теорія і політична економія: проблеми взаємозв'язку. Закони, принципи і категорії політичної економії. Система економічних законів. Позитивна і нормативна політична економія. Метод політичної економії. Загальні методи наукового пізнання та їх використання. Функції політичної економії. Політична економія і економічна політика. Місце політичної економії в системі економічних наук.

Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.

Сутність і структура суспільного виробництва та його виробничі можливості. Межа виробничих можливостей. Економічні ресурси і фактори матеріального виробництва. Продукт і характер праці. Новітні тенденції та зміни характеру праці в сучасних умовах. Ефективність суспільного виробництва, та її економічні та соціальні показники.

Тема 3. Економічні потреби та інтереси.

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб. Закон зростання потреб. Корисність продукту. Об'єктивна і суб'єктивна корисність продукту. Закон спадної граничної корисності продукту. Економічний інтерес, його сутність і функції. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Єдність і суперечності в системі інтересів.

Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.

Соціально-економічний устрій суспільства: формаційний і загально цивілізаційний підходи до типізації суспільства. Економічна система: її сутність та структурні елементи. Типи та еволюція економічних систем. Продуктивні сили суспільства як матеріальна основа економічної системи. Критерії розвитку продуктивних сил. Економічні відносини та їх суб'єкти. Структура економічних відносин. Соціально-економічні відносини - відносини власності. Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі, як економічна категорія. Організаційно-економічні і техніко-економічні відносини.

Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.

Натуральна (традиційна) форма організації виробництва. Сутність і риси натурального господарства та його історичні межі. Товарна форма організації суспільного виробництва. Причини виникнення товарного виробництва, його

сутність, ознаки і роль у розвитку суспільства. Суб'єкти і об'єкти товарних відносин. Товарна форма продукту. Товар та його властивості. Суперечності товару. Вартість і ціна: альтернативні теорії, проста і розвинена товарного виробництва. Спільні риси та відмінності. Функціонування товарного господарства та його закони. Виникнення і розвиток грошових відносин. Сутність грошей. Функції грошей. Альтернативні теорії грошей. Грошовий обіг та його закони. Визначення грошової маси, необхідної для обслуговування товарного обігу. Сталість грошового обігу. Грошові реформи, гроші, ціна та інфляція. Еволюція грошей. Сучасна грошова система.

Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.

Первісне нагромадження капіталу. Особливості нагромадження капіталу в Україні. Теорії капіталу, його сутність і сучасне трактування. Капітал, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма. Робоча сила як людський фактор в структурі капіталу.

Кругообіг капіталу і його стадії. Обороти капіталу. Основний і оборотний капітал. Зношення основного капіталу. Амортизація як основне із джерел відтворення основного капіталу. Наймана праця. Винагорода за працю. Вартість робочої сили, дискусійні аспекти. Заробітна плата: сутність, форми і системи. Сімейні доходи та соціальний захист населення.

Тема 7. Витрати виробництва і прибуток.

Витрати виробництва як передумова виробництва. Сутність та економічне зростання витрат виробництва. Теорії витрат виробництва. Суспільні витрати виробництва. Економічні і бухгалтерські витрати та їх структура. Валові, середні та граничні витрати. Витрати виробництва, вартість товару і його ціна. Альтернативні підходи. Прибуток як економічна категорія. Теорії прибутку. Норми прибутку і чинники, що на нього впливають.

Тема 8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.

Ринкове господарство як невід'ємна складова товарного виробництва і його суб'єкти. Об'єктивні передумови становлення, структура, види і функції ринку. Сутність, витоки і організаційні форми монополістичних структур.

Конкуренція: сутність, основні види і її наслідки. Взаємодія попиту і пропозиції та їх еластичність. Ринкова рівновага. Моделі ринку і економічної політики. Американська і японська моделі ринку та сутність моделей в нових індустріальних країнах. Інфраструктура ринку та її складові елементи. Економічна роль та сутність фондової, товарної, валютної бірж, спеціалізованих фірм, їх посередників і агентів в умовах ринкових відносин.

Тема 9. Домогосподарства в системі економічних відносин.

Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин. Двоїста роль домогосподарств в економіці. Домогосподарства як постачальники ресурсів.

Доходи домогосподарства. Витрати домогосподарства. Розподіл доходів на особисте споживання, податки і заощадження. Витрати на споживання. Місце домогосподарства в кругообігу продуктів, ресурсів і доходів.

Тема 10. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.

Підприємство, фірма як суб'єкт і основна мікроекономічна ланка ринкової економіки. Сутність, цілі і функції підприємства (фірми) в перехідній економіці. Форми і види підприємств. Економічна результативність діяльності підприємства, його продукція, валовий дохід і прибуток. Підприємництво, його сутність, концепції визначення та форми в світовій ринковій економіці. Функції підприємництва. Підприємницький дохід. Планування підприємницької діяльності. Менеджмент: суть, функції і його сучасні моделі. Маркетинг в системі ринкових відносин.

Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку. Процент і рента.

Соціально-економічний зміст і специфіка аграрних відносин та новітні тенденції їх розвитку в сучасних умовах. Рентні відносини в умовах становлення ринкових відносин. Сутність земельної ренти, її види та механізм формування та стягування. Ринок земельних ресурсів, ціна землі. Агропромисловий комплекс, його структура та сучасні проблеми розвитку. Форми власності на землю і господарювання (підприємницької діяльності) в системі АПК.

Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.

Сутність, види, умови та пропорції суспільного відтворення Система макроекономічних показників національної економіки. Національний дохід, його розподіл, перерозподіл і використання Національне багатство: сутність, структура і проблеми розвитку. Сукупний суспільний продукт, його функціональні форми, реалізація і проблеми збалансованості Система національних рахунків. Національний дохід, його основні форми і фактори зростання. Відтворення національного багатства і його структурних елементів в Україні.

Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та її регулювання державою

Економічне зростання, його сутність, типи і фактори. Циклічність економічного розвитку, зайнятості населення та їх особливості в сучасних умовах. Роль держави в системі макроекономічного регулювання. Основні моделі і чинники економічного зростання. Характеристики економічних циклів та їх специфіка у сучасних умовах. Теорія «довгих хвиль». Економічні функції держави в системі ринкових відносин.

Тема 14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції

Сутність, функції і структура господарського механізму. Фінансова система як структурний елемент господарського механізму. Економічна роль, сутність, функції та місце фінансів у ринкових умовах. Державний бюджет, бюджетний дефіцит і державний борг в системі господарського механізму. Кредитна система, її необхідність і принципи функціонування. Економічна роль банків як елементу інфраструктури ринку. Банки і банківська система України. Сутність, функції, принципи організації і форми кредиту. Теорія оподаткування та її роль як інструменту регулювання ринкових відносин. Економічні функції держави. Захист конкуренції та антимонопольна політика. Розподіл ресурсів і суспільні блага. Перерозподіл ресурсів. Забезпечення правової бази. Роль держави в кругообігу продукту, ресурсів і доходу. Трансформація економічних функцій держави в Україні.

Тема 15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.

Економічна система капіталізму вільної конкуренції: сутність, основні ознаки та об'єктивні основи та шляхи виникнення і розвитку капіталістичної системи. Роль ринку в регулюванні економіки капіталізму. Економічна система монополістичного капіталізму. Концентрація і централізація виробництва та капіталу. Виникнення монополій та їх форми. Фінансово-монополістичний капітал і його сутність. Фінансово-монополістичні групи. Фінансова олігархія. Державно-монополістична стадія еволюції капіталістичної економічної системи. Сутність і ознаки змішаної економічної системи. Приватний, акціонерний і державний сектори економіки. Сучасні методи державного регулювання змішаної економіки. Соціально-економічний прогрес та історичні перспективи економічної системи змішаного капіталізму. Розподіл державою національного доходу і ресурсів. Межі державного втручання в регулювання економічного відтворення. Профспілки і ринок праці. Колективні договори між підприємцями і трудовими колективами. Монополії та олігополії в умовах регульованого капіталізму. Революція в управлінні і відносинах власності. Соціальне партнерство. Теорія і практика економічної системи соціалізму. Механізм функціонування соціалістичної адміністративно-командної економіки: директивне планування і централізоване управління. Державна власність та її межі. Суперечності одержавленої економічної системи та їх загострення в соціалістичних країнах у середині 80-х років XX ст. Зміст, основні риси, типи та об'єктивні чинники перехідної економіки. Локальні та глобальні перехідні процеси. Особливості економічних відносин і різноманітність форм еволюції країн, що розвиваються. Економічний устрій в умовах переходу до соціально орієнтованої економічної системи. Формування інституційних та економічних умов переходу до нової системи господарювання.

Тема 16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство: його сутність та структура. Розвинуті країни ринкової економіки. Країни, що розвиваються. Країни з перехідною економі-

кою. Міжнародний поділ праці і спеціалізація. Міжнародні економічні відносини. Інтернаціоналізація господарських відносин і продуктивних сил. Транснаціональні корпорації та їх роль. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу. Європейське економічне співтовариство і його місце у світовій економіці. Світогосподарські зв'язки та їх форми. Міжнародна торгівля та її економічні основи. Міжнародні товарні ринки. Протекціонізм і вільна торгівля. Митні і не митні засоби регулювання зовнішньої торгівлі. Сутність і форми міжнародного руху капіталів, його масштаби, динаміка та географія. Прямі та портфельні інвестиції. Міжнародні кредити. Міжнародні валютно-фінансові відносини та організації. Платіжний баланс та його регулювання. Міжнародна міграція робочої сили. Інші форми міжнародних економічних відносин. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України

Причини виникнення та сутність глобальних проблем. Економічне зростання та глобальні проблеми. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем. Роззброєння та його роль у вирішенні глобальних проблем. Екологічна криза та форми її прояву. Паливно-енергетична та сировинна проблеми. Проблеми економічної відсталості окремих країн. Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.

Рекомендована література

1. Мочерний С.В. Політична економія: [Навчальний посібник] / Мочерний С.В., Устинко О. А., Фомішин С. В. / Херсон, «Дніпро», 2002. - 210 с.
2. Основи економічної теорії / [За редакцією А. .А Чухна] –К.: Вища школа, 1994. – 255 с.
3. Основи економічної теорії. [Підручник]. / [За редакцією А. .А Чухна.] К.: Вища школа, 2001. – 175 с.
4. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: [Підручник] / [За ред. Г. Н. Клименко.] – К.: «Знання – Прес», 2004. – 298 с.
5. Політекономія: [Підручник.] / [За ред. Ю.В. Ніколенка]. – К.: –ЦУЛ, 2003. – 365 с.
6. Політична економія: [Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни] / [За ред. К. Т. Кривенка]. К.: КНЕУ, 2003. – 358 с.
7. Туган - Барановський М.І. [Політична економія.] – К.: Наукова думка, 1994. – 147 с.
8. Федоренко В. Г. Основи економічної теорії. [Підручник] / [Федоренко В. Г., Ніколенко Ю. М., Діденко О. М. та ін.] – К.: Алерта. – 2005. – 258 с.
9. Алімов О.М. Розвиток фінансової системи – перспективний напрям модернізації економіки / О.М.Алімов // Економіка України. – 2013. – №1, С. 91-92.

10. Амосов О.Ю. Капіталізація як засіб модернізації успільства / О.Ю. Амосов, Н.Л. Гавкалова // Демографія та соціальна економіка. – 2012. – № 1. – С. 43-50.
11. Антофій Н.М. Виробництво і зайнятість у забезпеченні економічного простору людського розвитку / Н.М. Антофій, В.М.Фомищина // Держава та регіони. – 2012. – № 3. – С. 11-15. Серія: Економіка та підприємництво.
12. Архангельський Ю.С. Необхідність державного планування економіки обґрунтовано економіко-математичною теорією / Ю.С. Архангельський // Економіка України. – 2013. – №1, – С.82-90.
13. Бажан І. Економічна сутність та функції інтелектуального капіталу / І. Бажан // Україна: Аспекти праці. – 2012. – № 2. – С. 30-35.
14. Бандура О. Взаємозв'язок між економічними та фінансовими циклами / Олександр Бандура // Економіст. – 2012. – № 1. – С. 13-15.
15. Башнянин Г.І. Методологічні проблеми розвитку економічної науки: як економічну теорію перетворити на надточну наук [Текст] / Г.І.Башнянин // Економічна теорія. – 2012. – № 3. – С. 15-26.
16. Безкровна Г. Людський капітал: економічна сутність і концептуальні знання / Г.Безкровна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – № 3. – С. 170-174.
17. Бендасюк О.О. Людський капітал як осовний фактор економічного розвитку / О. Бендасюк // Держава та регіони. – 2011. – № 2. – С. 10-15. Серія: Економіка та підприємництво.
18. Беседін В. Роль держави в ринковій економіці / В.Беседін // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – № 2. – С. 3-10.
19. Білик О. Основні напрями збереження і розвитку національного людського капіталу за рахунок активізації людської мотивації / О. Білик // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 1. – С. 43-46.
20. Бобух І. Соціальний потенціал як новітня складова національного багатства / Ірина Бобух // Економіст. – 2011. – № 4. – С. 68-74.
21. Бондаренко В.М. Перехід до безкризового розвитку – міф чи реальність? / В.М. Бондаренко // Економічне прогнозування. – 2012. – № 3. – С. 7-22.
22. Бутко М.П. Теоретичні засади кризових явищ в економіці / М. Бутко // Економіка та держава. – 2011. – № 4. – С. 4-7.
23. Варецька О. Ринок праці: можливості та виклики / О. Варецька // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 1. – С. 48-50.
24. Ватульов А. Фінансові інструменти регулювання соціально-економічного розвитку / Андрій Ватульов // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2012. – № 5. – С. 76-88.
25. Венгер В. Соціально-економічна роль держави в сучасній економіці / Віталій Венгер // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2011. – № 4. – С. 23-30.
26. Вірченко А.А. Канали фіскальної трансформації в контексті забезпечення макроекономічної стабільності / А.А. Вірченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 7. – С. 29-32.

27. Власенко Л.А. Економічна суть і поняття витрати / Л.А. Власенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – № 1. – С. 60-65.

28. Гальчинський А.С. Начала нової парадигми політичної економії: постановка проблеми / А. Гальчинський // Економічна теорія. – 2012. – № 2. – С. 5-16.

29. Гвоздецький В.Д. Корупція і відродження стану суспільного організму / В.Д. Гвоздецький // Зовнішня торгівля. Фінанси. Право. – 2011. – № 3-4. – С. 124-132.

30. Геєць В. Про єдність і суперечності у розвитку суспільства, держави та економіки / В.Геєць // Економіка України. – 2012. – № 10. – С. 4-23, № 11. – С. 4-22.

ДИСЦИПЛІНА «СТАТИСТИКА»

Тема 1. Методологічні засади статистики.

Загальне поняття статистики, її галузі. Предмет статистики як суспільної науки. Метод статистики. Основні завдання і категорії статистики: методологія, сукупність, закономірності, показники. Система показників. Статистична ознака.

Тема 2. Статистичне спостереження.

Поняття статистичного спостереження, вимоги щодо його здійснення. Документи статистичного спостереження. Організаційні форми, види і способи статистичного спостереження. Помилки статистичного спостереження. Способи контролю інформації. Категорії статистичного спостереження: перепис, облік, спеціальні спостереження, опитування, звітність. Не суцільні спостереження. обстеження основного масиву. Монографічне обстеження. Анкетне обстеження. Моніторинг.

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних

Зміст і завдання статистичного зведення. Статистичне групування, його суть, завдання і види. Методологія статистичних групувань. Статистичні групування: структурне, типологічне, аналітичне, просте, комбіноване, вторинне. Групувальні ознаки. Класифікація та розподіл на групи в статистиці. Ряди розподілу. Статистичні таблиці: прості, комбіновані, групові.

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники.

Абсолютні показники, їх значення, види й одиниці виміру. Відносні показники, їх види і форми. Відносні величини: виконання плану, планового завдання, структури, динаміки, координації, порівняння зі стандартом, просторових порівнянь, інтенсивності. Середні величини: арифметична, гармонійна, геометрична, квадратична. Середня арифметична: проста, зважена. Структурні середні: мода, медіана.

Тема 5. Аналіз рядів розподілу.

Поняття про статистичні ряди розподілу. Графічне зображення рядів розподілу. Основні форми статистичних розподілів. Поняття центральної тенденції ряду розподілу. Варіація ознак. Показники варіації: варіаційний розмах, середнє лінійне відхилення, середній квадрат відхилення – дисперсія, середнє квадратичне відхилення, коефіцієнти варіації. Характеристика асиметрії та ексцесу.

Тема 6. Аналіз концентрації, диференціації та подібності розподілів.

Статистична оцінка параметрів розподілу. Закони розподілу вибірових характеристик. Статистична оцінка, вибіровий розподіл, щільність імовірності для кожної із оцінок. Оцінка, яка визначається одним числом, називається точковою. Характеристика генеральної сукупності: основні точкові оцінки, середня арифметична, різниця середніх двох генеральних сукупностей, середнє квадратичне відхилення, частка ознаки, сумарні параметри генеральної сукупності. Закони розподілу вибірових характеристик. Теоретичний розподіл. Закон Гауса. Нормальний розподіл імовірностей.

Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.

Класифікація видів статистичних взаємозв'язків. Дисперсійний аналіз. основні завдання дисперсійного аналізу; алгоритм однофакторного дисперсійного аналізу; алгоритм двофакторного дисперсійного аналізу. Кореляційно-регресійний аналіз. Основні завдання кореляційно-регресійного аналізу; етапи проведення кореляційно-регресійного аналізу; економічна інтерпретацію розрахованих під час аналізу статистичних характеристик, розрахунок одно- та багатфакторного дисперсійного комплексу; одно- та багатфакторний кореляційно-регресійний аналіз.

Тема 8. Аналіз інтенсивності динаміки.

Статистичні ряди динаміки, їх види та правила побудови. Види рядів динаміки: абсолютних, відносних та середніх величин; одно- та багатовимірні ряди, паралельні, ряди взаємопов'язаних величин; Аналітичні показники рядів динаміки: абсолютний приріст, середній абсолютний приріст, темп зростання, темп приросту, середній темп зростання, абсолютне значення одного проценту приросту: базисне, ланцюгове.

Тема 9. Аналіз тенденцій розвитку і коливань.

Тенденції розвитку. Прийоми аналізу рядів динаміки: укрупнення періодів; середня ковзна; аналітичне вирівнювання. Характеристика основної тенденції та оцінка коливань і сталості. Прийоми обробки динамічних рядів: приведення до однієї основи, змикання ряду, екстраполяція, інтерполяція. Вивчення сезонних коливань. Особливості кореляційного аналізу ряду динаміки.

Тема 10. Індексний метод.

Загальне поняття статистичних індексів. Загальні індекси. Система індексів для характеристики динаміки складного явища. Індивідуальні та загальні індекси. Індексована величина. Елімінована величина. База порівняння. Значення індексів в аналізі соціально-економічних явищ. Агрегатний індекс як основна форма загального індексу. Середньозважені індекси. Середній арифметичний індекс. Середній гармонійний індекс. Взаємозв'язок індексів. Індексні ряди. Індеси середніх величин. Основні види економічних індексів. Ряди індексів цін. Територіальні індекси.

Тема 11. Вибірковий метод.

Загальне поняття та теоретичні основи вибіркового спостереження. Способи відбору у вибірку сукупність. Помилки вибірки, їх визначення при різних способах відбору. Організація вибіркового спостереження. Генеральна і вибіркова сукупності. Помилки репрезентативності: систематичні, випадкові. Простий (випадковий), систематичний (механічний), типовий (розшарований), серійний відбори. Схеми відбору: повторний і без повторний. Обсяг вибірки. способи поширення вибіркового спостереження: прямий розрахунок, метод коефіцієнтів.

Тема 12. Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти.

Статистичні таблиці, їх види та правила оформлення. Складові статистичної таблиці: вертикальні графи, горизонтальні рядки, які, перетинаючись, утворюють клітини, а також відповідні заголовки. Основними елементами статистичної таблиці є підмет і присудок. Залежно від побудови (розробки) підмета статистичні таблиці поділяють на: прості, групові, комбінаційні. Правила оформлення таблиць. Графічний метод. Статистичний графік. Поле графіка. Геометричні знаки. Просторові орієнтири. Масштабні орієнтири. Експлікація графіка. Діаграми. Картограми. Картодіаграми. Лінійна діаграма. Стовпчикові діаграми. Різновиди стовпчикової діаграми: гістограма. Стрічкові діаграми. Секторні діаграми. Прямокутні діаграми. Квадратні діаграми. „Знак Варзара”. Колові діаграми. Радіальні діаграми: замкнуті і спіральні. Метод фігур – знаків. Картограми і картодіаграми.

Рекомендована література

1. Лугінін О.Є. Статистика національної економіки та світового господарства : [навч. посібник] / О.Є.Лугінін. - К.: Центр учбової літератури, 2006. – 502 с.
2. Бек В.Л. Теорія статистики : [навч. посібник] / В.Л. Бек. – К.: Центр навчальної літератури, 2002. – 288 с.
3. Єріна А. М. Теорія статистики : практикум / А. М. Єріна, З. О. Пальян. - 7-ме вид., стереотипне. – К. : Знання, 2009. - 255 с.
4. Єріна А. М. Статистика : підручник / А. М. Єріна, З. О. Пальян. – К. : КНЕУ, 2010. - 351 с.
5. Уманець Т.В. Статистика : [навч. посібник] / Т.В.Уманець, Ю.Б. Пігарев. – К.: Вікар, 2003. – 623 с.

6. Горкавий В. К. Статистика: [навч. посібник] / В. К. Горкавий. – К. : Алерта, 2012. – 608 с.
7. Лугінін О.Є. Статистика : [підручник] / О.Є.Лугінін, С.В.Білоусова. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 580 с.
8. Статистика : [підручник] / [С.С.Гересименко, А.В.Головач, А.М.Еріна та ін.] / [за наук. ред. С.С.Герасименка] ; вид. 2-е, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 467 с.
9. Степаненко М.В. Статистика : [підручник] / М.В.Степаненко. – К.: Вища школа, 1999. – 413 с.
10. Теория статистики : [навч. посібник] / [наук. ред. Р.А. Шмойлова]. – Москва : Финансы и статистика, 1998. – 299 с.
11. Тринько Р. І. Основи теоретичної і прикладної статистики : навчальний посібник / Р. І. Тринько, М. Є. Стадник. – К. : Знання, 2011. - 397 с.
12. Толбанов Ю.А. Загальна теорія статистики засобами Excel : [навч. посібник] / Ю.А. Толбанов. – К. : Четверта хвиля, 1999. – 544 с.
13. Статистика підприємництва : [навч. посібник] / [наук. ред. П.Г. Вашків]. – К.: Слобожанщина, 1999. – 250 с.
14. Чекотовський Є.В. Основи статистики сільського господарства : [навч. посібник] / Є.В. Чекотовський. – К.: КНЕУ, 2001. – 152 с.

<i>ЗМІСТ</i>	СТ.
Вступ.....	3
Критерії оцінки вступних фахових випробувань.....	4
Зміст вступного додаткового фахового випробування в розрізі навчальних дисциплін.....	6
Дисципліна «Політекономія».....	6
Дисципліна «Статистика».....	12